

Nga: Rrjeti Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN Kosova)

Për: Për Kryeshefin dhe Bordin e drejtorëve të “Trainkos”

Rrjeti Ballkanik për Gazetari Hulumtuese (BIRN Kosova) në kuadër të bashkëpunimit me Ambasadën Britanike është duke punuar në inkurajimin e institucioneve publike për të rritur nivelin e zbatimit të rekomandimeve të Auditorit të Përgjithshëm.

Në fund të vitit të kaluar, BIRN Kosova e ka prodhuar një analizë të raporteve të auditimit të Ndërmarrjes “Trainkos”. Përveç analizave janë mbajtur edhe disa debate nëpër komuna, ku ka marrë pjesë edhe Zyra Kombëtare e Auditimit, të cilet kanë ofruar asistencë institucioneve në hartim të planeve për zbatimin të rekomandimeve, të cilën ndihmë ju inkurajojmë që ta shfrytëzoni.

Në këtë shkresë janë pasqyruar rekomandimet e përsëritura nëpër vite dhe çalimet në fusha specifike. Të bashkangjitura i keni edhe rekomandimet e dhëna nga Zyra Kombëtare e Auditimit për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017 dhe 2016.

Duke marrë parasysh se punët në zbatimin e rekomandimeve janë në përfundim, kjo letër është sinjalizim shtesë për rëndësinë e zbatimit të plotë të rekomandimeve apo fillimin e zbatimit të rekomandimeve që marrin më shumë se 1 vit për t’u zbatuar.

Më poshtë gjeni vetëm disa prej shumë rekomandimeve që keni marrë nga Auditori.

- Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj se është bërë një analizë për t’i përcaktuar shkaqet të cilat kanë ndikuar tek dhënia e Opinionit të Kundërt. Duhet të ndërmerren veprime për t’i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike dhe pragmatike për të hequr gabimet në pasqyrat financiare vjetore dhe për ta siguruar një pamje të drejte dhe të vërtetë të tyre.
- Kryesuesi i Bordit duhet të shqyrtojë mangësitë e identifikuarra dhe të marrë masat e nevojshme që angazhimi i punonjësve për punë dhe detyra specifike dhe hartimi i testit të bëhet sipas dispozitave ligjore në fuqi.
- Në fokus parësor duhet të jenë rekomandimet që kanë ndikim në opinion dhe që prekin fushat më të rëndësishme të menaxhimit financiar dhe kontroleve.

Ne do të vijmë në një vizitë në institucionin tuaj për të biseduar për telashet që i keni në zbatim të rekomandimeve si dhe për të parë secilin rekomandim se në cilën fazë është aktualisht: është realizuar plotësisht, është në proces të zbatimit apo nuk është zbatuar fare.

ANEKS

Rekomandimet e Auditorit për Ndërmarrjen Publike Hekurudhat e Kosovës “Trainkos”, që janë pjesë e raportit të Auditimit të Pasqyrave Financiare për vitin e përfunduar me datën 31 dhjetor 2017.

Për Bordin e drejtorëve të “Trainkos”, Sadik Kryeziu – kryesues, Naim Gashi – anëtar, Batri Sallahu – anëtar, Mustafa Mustafa - anëtar

Nr.	Rekomandimet e Auditorit në raportin e Auditimit për PVF - 31.12.2017	Plotësisht	Në proces	Të pa-adresuara
1	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj se është bërë një analizë për t’i përcaktuar shkaqet të cilat kanë ndikuar tek dhënia e Opinionit të Kundërt. Duhet të ndërmerren veprime për t’i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike dhe pragmatike për të hequr gabimet në pasqyrat financiare vjetore dhe për ta siguruar një pamje të drejte dhe të vërtetë të tyre. Gjithashtu, Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj se janë vendosur procese efektive për të konfirmuar që plani i hartimit të PFV-ve të vitit 2018 i adreson të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me pajtueshmërinë. Kjo, gjithashtu duhet të përfshijë rishikimin e draft PFV-ve nga menaxhmenti, me fokus të veçantë në fushat me rrezik të lartë dhe në fushat ku janë identifikuar gabime në vitet e mëparshme. Nënshkrimi i pasqyrave nga KE dhe ZKFTH, nuk duhet të bëhet përveç nëse ndaj PFV-ve janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme para se të njëjtat t’i dorëzohen BD.			
2	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj se është hartuar një listë e saktë e pasurive jo qarkulluese dhe se janë marrë veprimet e nevojshme për t’i korrigjuar pasqyrat financiare si dhe të siguroj se me rastin e hartimit të tyre, burim të jenë evidencat kontabël.			
3	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj që bëhen barazimet e gjendjes së stoqeve në evidencat kontabël me gjendjen faktike të tyre si dhe të siguroj se janë shtuar kontrollet për përcjelljen e gjendjes së stoqeve dhe se po bëhen raportimet tek menaxhmenti në baza të rregullta periodike.			
4	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj që me rastin e hartimit të PVF-ve zërat financiar të prezantojnë vlerë të saktë financiare. Po ashtu, të siguroj që në një afat sa më optimal për shumën e paguar si avancë janë realizuar shërbimet/ furnizimet në këmbim të kësaj shume.			

5	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj që në baza të rregullta mujore të vërtetohet plotësia dhe saktësia e listës së detyrimeve ndaj furnitorëve dhe se zyrtarët përkatës raportojnë tek meneaxhmenti			
6	Kryesuesi i Bordit duhet të ndërmarrë veprimet e nevojshme, që shënimet kontabël të jenë në harmoni me gjendjen e borxheve në ATK dhe që obligimet të paguhen sipas afateve të parapara. Njëkohësisht, duhet të siguroj prezantim të saktë të zërave financiar.			
7	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj se raportet e shitjeve dorëzohen me kohë dhe se njohja dhe raportimi i të hyrave për periudhën përkatëse bëhet në momentin e ndodhjes dhe jo kur pranohet paraja.			
8	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj që bëhen korrigjimet e nevojshme dhe po ashtu, që shpenzimet të njihen në momentin që ndodhin, respektivisht në periudhën që janë shkaktuar			
9	Kryesuesi i Bordit duhet të shqyrtojë mangësitë e identifikuara dhe të marrë masat e nevojshme që angazhimi i punonjësve për punë dhe detyra specifike dhe hartimi i testit të bëhet sipas dispozitave ligjore në fuqi.			
10	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj se gjatë hartimit të PFV-ve, shënimet shpjeguese do të prezantohen të gjitha informacionet e detajuara, të plota dhe të sakta sipas kërkesave të standardeve të kontabilitetit.			
11	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj që plani i veprimit për zbatimin e rekomandimeve është duke u monitoruar rregullisht dhe se po zbatohet në përputhje me afatet e përcaktuara kohore. Në fokus parësor duhet të jenë rekomandimet që kanë ndikim në opinion dhe që prekin fushat më të rëndësishme të menaxhimit financiar dhe kontrolleve.			
12	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj funksionimin e ndërmarrjes në mënyrë efektive dhe për këtë duhet ta përzgjedh zyrtarin e auditimit të brendshëm sipas kërkesave ligjore, për të ndihmuar menaxhmentin lidhur me vlerësimin e kontrolleve të brendshme në ndërmarrje.			
13	Kryesuesi i Bordit duhet të bëjë një rishikim të rregullimeve ekzistuese për ndarje të duhur të detyrave për menaxhimin e pasurive jo qarkulluese.			

Nr.	Rekomandimet e dhëna në vitin 2016 (Të evidentuara në fund të raportit të auditimit për 2017)	Plotësisht	Në proces	Të pa-adresuara
1	Kryesuesi i Bordit duhet të siguroj se është bërë një analizë për t'i përcaktuar shkaqet të cilat kanë ndikuar tek dhënia e Opinionit të Kundërt. Duhet të ndërmerren veprime për t'i adresuar shkaqet në mënyrë sistematike dhe pragmatike për të hequr gabimet në pasqyrat financiare vjetore dhe për ta siguruar një pamje të drejte dhe të vërtetë të tyre.			
2	Kryesuesi i Bordit gjithashtu duhet të siguroj se janë vendosur procese efektive për të konfirmuar që plani i hartimit të PFV 2017 i adreson të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me pajtueshmërinë. Kjo duhet të përfshijë rishikimin e draft PFV-ve nga menaxhmenti, me fokus të veçantë në fushat me rrezik të lartë dhe/ose fushat ku janë identifikuar gabime në vitet e mëparshme. PFV-të duhet të aprovohen nëse ndaj draft të tyre janë aplikuar të gjitha kontrollet e nevojshme.			
3	Kryesuesi i Bordit duhet të sigurojë zbatimin e planit të veprimit, i cili i përcakton afatet kohore për zbatimin e rekomandimeve të bëra nga Auditori i Jashtëm, me stafin përgjegjës të identifikuar, duke u fokusuar fillimisht në fushat më të rëndësishme. Arsyet për mos adresimin e rekomandimeve të vitit paraprak duhet të shqyrtohen me drejtorët relevant dhe të raportohen tek Kryeshefi Ekzekutiv.			
4	Kryesuesi i Bordit duhet të shqyrtojë shkaqet e mos aplikimit të kontrolleve në mënyrë efektive në fushat e cekura më lartë dhe të sigurojë eliminimin e tyre në mënyrë që të përmirësoje këto dobësi.			
5	Për të arritur përfitimin maksimal nga aktiviteti i auditimit të brendshëm, Kryesuesi i Bordit të Drejtorëve duhet të sigurojë që Komiteti i Auditimit të rishikojë në mënyrë kritike planet e auditimit të brendshëm, realizimin e planit, rezultatet dhe cilësinë e raporteve të auditimit. Gjithashtu, duhet të rishikojë veprimet e ndërmarra nga menaxhmenti në lidhje me rekomandimet e auditimit të brendshëm			
6	Kryesuesi i Bordit duhet të marrë masa në mënyrë që të sigurojë që regjistrimi i të hyrave behet me kohë, të mbajë një regjistër lidhur me faturat e paguara dhe ato të papaguara nga klientët dhe në rast të vonësive të pagesave nga klientët të aplikojë ndëshkimet.			

7	Kryesuesi i Bordit duhet të shqyrtojë mangësitë e identifikuar dhe të marrë masat e nevojshme që të respektohen dispozitat ligjore përkatëse me rastin e angazhimeve të stafit të ri, gjithashtu pozitat me përgjegjësi operacionale duhet të ushtrohen nga zyrtarët/punonjësit me kontrata të rregullta të punës.			
8	Kryesuesi i Bordit duhet të nxjerr një rregullore të brendshme që përcakton procedurat standarde për menaxhim të pasurive jo qarkulluese dhe të sigurojë që pasuritë të trajtohen sipas SNK-ve dhe rregullave në fuqi, duke prezantuar vlerën e saktë të tyre në PFV.			
9	Kryesuesi i Bordit duhet të sigurojë që të bëhen korrigjimet e nevojshme duke vendosur një mekanizëm rishikues për të konfirmuar saktësinë e shumave të regjistruara në kontabilitet dhe të njëjtat të prezantohen në PFV.			
10	Kryesuesi i Bordit dhe Kryeshefi Ekzekutiv, duhet të hartojnë një plan strategjik të qëndrueshmërisë dhe të përmirësimit të biznesit i cili duhet të jetë i detyrueshëm në praktikë.			
11	Kryesuesi i Bordit të Drejtorëve duhet të sigurojë që të bëhet harmonizimi i shënimeve kontabël me furnitorët, ndërsa vlerat negative të trajtohen dhe regjistrohen në regjistra kontabël adekuat.			
12	Kryesuesi i Bordit të Drejtorëve duhet të sigurojë se gjatë hartimit të PFV-ve të prezantohen në shënimet shpjeguese informacione të detajuara, të plota dhe të sakta për secilin zë të pasqyrave financiare.			